

Naam product	TESvoor TOS
Categorie	<p>Geef aan of sprake is van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Een interventie/methodiek ten behoeve van behandeling ☐ Leeraanbod ☐ Een instrument t.b.v. diagnostiek, behandeling of wetenschappelijk onderzoek (bijv vragenlijsten, tools, tests) ☐ Anders/overig: <p>Toelichting:</p>
Samenvatting	<p>TESvoor TOS is een methode voor groepsbehandeling voor kinderen met TOS (5 – 16 jaar) waarin de talige, communicatieve, emotionele en sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd.</p> <p>TES staat voor de Talige, Emotionele en Sociale ontwikkeling (TES) van kinderen en jongeren met TOS.</p>
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Zorgverzekeringswet (Zvw) ☐ Wet langdurige zorg (Wlz) ☐ Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ☐ Jeugdwet ☐ Anders, namelijk:
Clientprofiel	<ul style="list-style-type: none"> ☐ CP 1 Cliënt met een gehoorbeperking tussen 0 en 1 jaar oud ☐ CP 2 Dove of ernstig slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 3 Slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 4 Dove of ernstig slechthorende cliënt met CI tussen 0,5 en 5 jaar oud ☐ CP 5 Doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar oud ☐ CP 6 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 1,5 en 5 jaar oud ☐ CP 7 Dove of slechthorende cliënt tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 8 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 9 Doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar oud ☒ CP 10 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 11 Dove of slechthorende cliënt tussen 12 en 18 jaar oud ☐ CP 12 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 12 en 18 jaar oud ☒ CP 13 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 12 en 23 jaar oud ☐ CP 14 Vroegdove volwassen cliënt ☐ CP 15 Plotsdove of laatdove volwassen cliënt ☐ CP 16 Slechthorende volwassen cliënt ☐ CP 17 Doofblinde volwassen cliënt ☐ CP 18 Cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking tussen 0 en 18 jaar oud ☐ CP 19 Volwassen cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking ☐ Niet van toepassing

Zorgprogramma

- ZP 1 Behandeling DSH-cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 2 Persoons- en systeemgerichte behandeling DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 3 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 4 Kortdurend diagnostiek- en behandeltraject voor DSH-cliënt tussen 5 tot 18 jaar
- ZP 5 Persoons- en systeemgerichte behandeling vroegdove volwassene
- ZP 6 Persoons- en systeemgerichte behandeling plots/laatdove of slechthorende volwassene
- ZP 7 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS binnen gezin en directe omgeving (zonder groep)
- ZP 8 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS in een therapeutische omgeving (met groep)
- ZP 9 Persoons- en systeemgerichte behandeling cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 10 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 11 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 12 Behandeling doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 13 Behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 14 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 15 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde volwassene
- ZP 16 Behandeling ACVB-cliënt binnen gezin en directe omgeving
- ZP 17 Communicatiediagnostiek en -training voor ACVB-cliënt
- ZP 18 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor dove cliënt vanaf 5 jaar
- ZP 19 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor cliënt met een TOS vanaf 5 jaar
- ZP 20 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor CMB-cliënt
- Niet van toepassing

Voor wie?

- Professional
- Systeem
- Ouders
- Client

Doelgroep

Kinderen en jongeren met TOS (5- 16 jaar) die de Naschoolse GroepsBehandeling (NGB) volgen

- die op (boven)gemiddeld of beneden-gemiddeld verstandelijk niveau functioneren, moeilijk lerend of licht verstandelijk beperkt kunnen zijn;
- die een mogelijke bijkomende stoornis kunnen hebben, zoals Autisme Spectrum Stoornis (ASS) en/of ADHD;
- die als gevolg van de communicatiestoornis zijn vastgelopen op sociaal-emotioneel gebied;

Doelstelling/doelen of leerdoelen (circa 5 regels)

- Versterken van de communicatieve redzaamheid, de communicatieve vaardigheden en het verminderen van de sociaal-emotionele problematiek die voortkomt uit de TOS. Er zijn afzonderlijke doelen opgesteld voor de communicatieve, talige, emotionele en sociale ontwikkeling.
- Uitbreiding van de expertise van de behandelaren voor de groepsbehandeling op deze gebieden.
- Ouders hebben meer inzicht in de TOS van hun kind en kunnen hierdoor hun kind beter ondersteunen.

<p>Opzet (het hoe, vaak, waar en met wie?) (circa 10 regels)</p>	<p>De Naschoolse GroepsBehandeling beslaat 2 tot 3 dagdelen per week, na schooltijd, gedurende 44 behandelweken, onder begeleiding van pedagogisch behandelaren en logopedisten.</p> <p>In de groep (5 tot 7 cliënten) wordt dagelijks de methodiek TESvoor TOS toegepast, gedurende 1 uur. Er zijn verschillende versies per leeftijdsgroep: 5-7, 5-8, 9-12 en 13+ jaar. Binnen de groep kan worden gedifferentieerd op leeftijd, waarbij het ook voor kan komen dat activiteiten uit verschillende leeftijdsgroepen parallel kunnen worden aangeboden.</p> <p>TESvoor TOS bestaat uit ervaringsgericht aanbod, waarbij de kinderen en jongeren spelenderwijs en interactief gestimuleerd worden in hun ontwikkeling. De methode is ingericht op basis van thema's, die passen bij hun dagelijks functioneren in contact met anderen.</p> <p>In TESvoor TOS is er ook aanbod ontwikkeld voor ouders, waarmee ouders hun kind de mogelijkheid kunnen geven om verder te leren en te oefenen.</p>
<p>Inhoud van de interventie (circa 20 regels)</p>	<p>De interventie bestaat uit thema's die in een cyclus van 4 weken worden aangeboden. Per thema is de inhoud uitgewerkt aan de hand van een vast woordcluster om het begrijpen en produceren van (nieuwe) woorden te stimuleren.</p> <p>De woordclusters worden in verschillende werkvormen aangeboden, zoals visualisaties en rollenspelen. In de versie voor de leeftijd 5-7 jaar hebben handpoppen een actieve rol, in de andere versies nemen de behandelaren deze rol. De communicatieve ontwikkeling wordt gestimuleerd aan de hand van de denkstimulerende gespreksmethodiek (DGM taal-denk-relaties), en het voorleven van goede talige en communicatieve uitingen en bespreken van communicatieve situaties die zich in de groep voordoen.</p> <p>Naast het stimuleren van taaldoelen worden er elke sessie ook werkvormen gericht op sociaal-emotionele doelen aangeboden. Denk aan rollenspelen, creatieve activiteiten, iets organiseren waarbij samenwerking centraal staat etc. In de handleiding van TESvoor TOS is uitgewerkt hoe ook gedurende de resterende groepstijd voortdurend wordt gewerkt aan de sociale en communicatieve redzaamheid. In een afgestemd ortho-communicatief klimaat oefenen de kinderen spelenderwijs tijdens het samenzijn.</p> <p>Voor de verbinding naar thuis is systematisch uitgewerkt wat er in de sessies met ouders aanbod komt.</p>
<p>Voorwaarden voor gebruik (circa 10 regels)</p>	<p>TESvoor TOS kan worden aangeboden in de derdelijns Zintuiglijke Gehandicaptenzorg (ZG-zorg), waar multidisciplinaire behandeling leidend is. De groep wordt geleid door een pedagogisch behandelaar en een logopedist, de samenwerking met ouders en eventuele andere hulpverlening wordt vormgegeven door een systeemgericht behandelaar en de behandelcoördinator is inhoudelijk eindverantwoordelijk. Indien nodig voor de groepsbehandeling kan een klinisch linguïst worden ingezet voor extra diagnostiek, of een spel- of vaktherapeut voor aanvullende sociaal-emotionele behandeling. Alle disciplines dienen een afgeronde opleiding op hun vakgebied te hebben behaald en dienen kennis te hebben van de doelgroep.</p>
<p>Onderzoek</p>	<p>In 2017-2018 is er een onderzoek naar de doeltreffendheid van de methodiek TESvoor TOS in een 2- en 3-daagse behandelgroep Naschoolse Groepsbehandeling (NGB) van Kentalis uitgevoerd. Op 2 meetmomenten zijn de vaardigheden van de kinderen met TOS in kaart gebracht: voor start van de interventie (voormeting) en na afloop van 44 weken interventie (nameting).</p>
<p>Toetsing</p>	<p>Niet van toepassing</p>

Totstandkoming (maximaal 10 regels)	<p>Er was nog geen systematisch beschreven methodiek voor het behandelaanbod van de Naschoolse GroepsBehandeling voor cliënten met een TOS. In het behandelaanbod was er een grote diversiteit en door het ontbreken van een beschreven methode was er ook nog geen onderzoek naar effectiviteit gedaan. Deze binnen Kentalis ontwikkelde methode is goed passend, omdat de methode is ontwikkeld vanuit de praktijk met professionals die op de groep werken. De werkgroep bestond voor een groot gedeelte uit mensen uit de zorgpraktijk: behandelcoördinatoren, pedagogisch behandelaren, logopedisten, therapeuten en systeemgericht behandelaren. Voor verbinding met de laatste wetenschappelijke inzichten namen senior onderzoekers van Kentalis deel.</p> <p>Er heeft een evaluatie van de methodiek TES voor TOS plaatsgevonden na 1,5 jaar gebruik, waarna de methodiek is bijgesteld (TES voor TOS2.0).</p>
Kosten en tijdsinvestering	<p>De handleiding en uitwerking van de methodiek TES voor TOS zijn gratis beschikbaar. Benodigde materialen zoals SpraakTaalKids en handpoppen, moeten apart worden besteld.</p>
Auteur	<p>Projectleiding en eindredactie door Annette Scheper en Marjolein Kingma</p>
Ontwikkelaars	<p>Koninklijke Kentalis, Zorgprogramming CP 10-13</p>
Beheerders van het product	<p>Koninklijke Kentalis</p>
Ontwikkeldatum	<p>Juli 2017, revisie in september 2019</p>
Contactpersoon	<p>Koninklijke Kentalis, Zorgprogramming: zorgprogramming@kentalis.nl</p>
Bestelwijze	<p>Koninklijke Kentalis, Zorgprogramming: zorgprogramming@kentalis.nl</p>
Tags	<p>TOS, 5+, Naschoolse GroepsBehandeling, NGB TOS, TES voor TOS, communicatieve redzaamheid, taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling</p>